

Erakunde autonomiaduna

Organismo Autónomo del

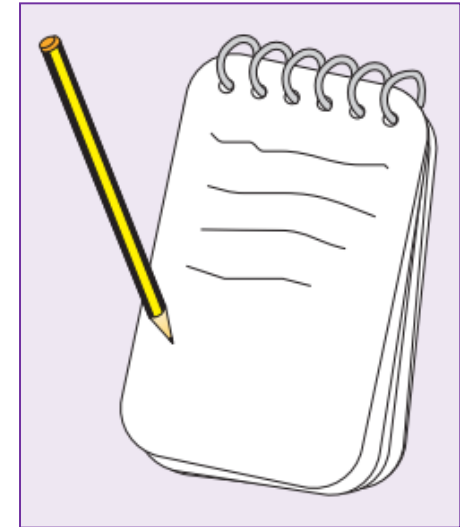
EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO

LEHEN HEZKUNTZAKO 4. MAILA
6. UNITATE DIDAKTIKOA:
ELKARBIZITZA BERDINTASUNEZ

GAI ZERRENDAA

HEZKIDETZA

- Irakaslearen gida

MATERIALA

- "Elkarbizitzaren oka berdintasunez" jolasa
- Ikasleen koadernoak
- Familien koadernoak

HEZKIDETZA, BERDINTASUNERAKO HEZIKETA

**Ikasle oro, neska nahiz mutil, generoko rolik gabe:
bizitzaren arlo guztietan pertsona osoak eta
autonomoak.**

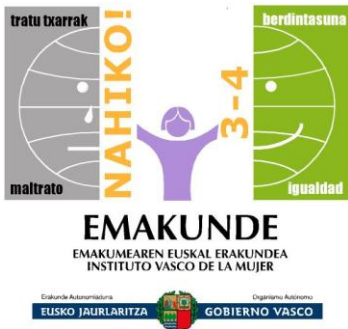
Giza Eskubideetan oinarritutako harremanak.

BERDINTASUNA:

- Ikasle guztiek, neskek zein mutilek, norbere autonomia, pertsonen arteko tratu onak eta erabateko hiritartasuna lortzeko heziketa eduki dezaten.
- Errespetuz eta indarkeriarik gabe hazi, sentitu, ekin, ikasi, erabaki eta elkarbizi daitezen.

- Nahiz arlo pribatuan nahiz publikoan Giza Eskubideak errespetatuz bizi eta elkarbizi daitezen.
- Arazoak eta auziak biolentzia-eza erabiliz konpondu ditzaten.
- Emakumeen aurkako indarkeriaren kontra egin dezaten.

LEHEN HEZKUNTZAKO BIGARREN ZIKLOA

NI ETA MUNDUA, MUNDUA ETA NI:

- Bizitzarako, norbere autonomiarako eta harremanetarako zainketaren eta enpleguaren balioa eta nagusitasuna.

HELBURUAK:

- Ikasleen garapen osoa sustatu.
- Eredu maskulinoaren unibertsalizazioa aztertu.
- Eredu femeninoaren baloreak azpimarratu.

EDUKIAK:

- Mundu zabalaren aurkikuntza, ezagutzeko, ulertzeko eta kontatzeko grina.
- Ni eta mundua, mundua eta ni: nola bizi naiz, zer behar dut bizitzeko, norekin bizi naiz, ze harremanak ditut, nola tratatzen ditut...
- Munduaren ezagutza eta interakzio bikoitza

NAHIKO! 3-4 Logoa

Mundu erdia grisa.
Desberdintasunez osatuta.

Mundu erdia berdea.
Berdintasunez osatuta.

HELBURUA: puntuz puntu,
mundu grisa berdeagoa
bilakatu.

Narrazioa, fikzioa

Informazioa, albisteak

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

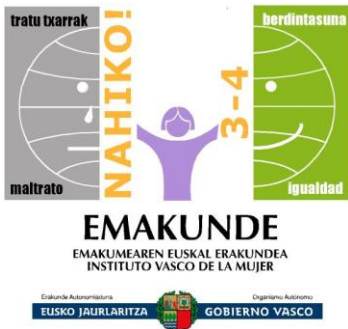
LEHEN HEZKUNTZAKO 4. MAILA

UNITATEAK	JOLASAK
4. Lanbideak	Laukoteak. Hitz debekatuak
5. Komunikabideak	Pertsonaiak. Komunikabideen partxisa
6. Elkarbizitza berdintasunez	Elkarbizitzaren oka berdintasunez

6.UD, BERDINTASUNEZ ELKARBIZI

- Elkar zainduz, aniztasuna errespetatuz, pertsona autonomoak izanez, pertsona guztiak berdin baloratuz eta tratatuz, eta gatazkak indarkeriarik gabe gaindituz.
- Emakume eta gizon guztien Giza Eskubideekin, berdintasunarekin eta askatasunarekin bat datorren bizikidetza.

IRAKASLEEN FORMAKUNTZA

IRAKASLEAREN GIDA

1. Helburu eta edukiak
2. Materialak eta ekintzak
3. “Elkarbizitzaren oka berdintasunez” jolasa

NAHIKO! 3-4

IRAKASLEAREN GIDA 11

1 HELBURU ETA EDUKIAK

“Berdintasunean bizi” seigarren unitate didaktikoak azken bi ikasturteetan landutako unitate didaktiko guztiak **laburtu eta integratzen ditu**. Gure ikasleek eguneroko bizitza berdintasunean egin dezaten da azken ibilbide kontzeptual honen helburua, baita azken bi urteetan egindako ekintzena ere. Nahiko programak bilatzen duen transformazioa da: gizon eta emakumeen berdintasun eta giza eskubideekin bat datorren elkarbizitza sozial eta familiarra.

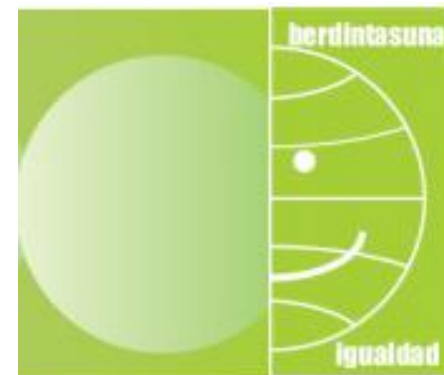
Horretarako unitate didaktiko honek aurreko bost unitateak gogoratu, eguneratu eta lotzea proposatzen du. Hiru hilebetero prestatuz eta landuz joan garen pieza guztiekin puzzlea egiteko momentua da. Beraien hitzekin, beraien estilora eta beraien heldutasunaren arabera, gure ikasleek berdintasunean bizitzeko **konpromisoa hartzeko momentua iritsi da, tratu onetan oinarritutako elkarbizitzaren alde apustu egin, erlazio justuago eta zuzenagoak izateko apustua**, horrela, gaur egun gure gizartean emakumeek jasaten dituzten tratu txarrak aurrekusi eta eragotziz.

Lan egin ditugun gai kontzeptualetan ikusi dugun bezala (zaintza eta bizitza kalitatea, aniztasun eta askatasunari errespetua generoaren estereotipoen aurrean, berdintasuna eta giza eskubideak, lanbideak eta autonomia ekonomiko eta pertsonala, komunikazio bideen ikuspuntua eta arrakasta sozialaren modeloa, eta abar.) **apustu hau eta aldaketa aukera hau eguneroko, pausuz pausuz, eguneroko egoera, pentsamendu, hitz, jarrera, ideia, akzio, keinu... eta abarretan garatzen da.**

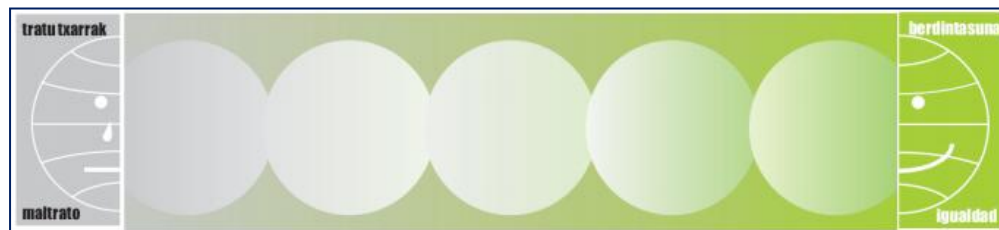

ELKARBIZITZA BERDINTASUNEZ

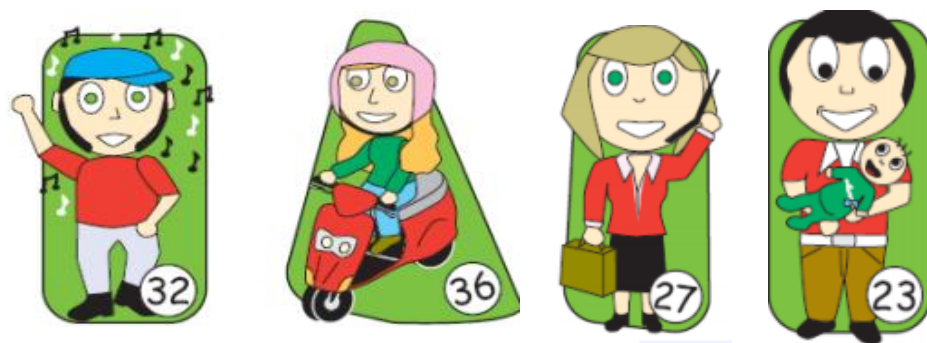
- Seigarren UD-ak aurreko guztiak laburtu eta integratzen ditu. Gure mundua gure harremanen mundua da, gure elkarbizitzarena.
- Elkarbizitza berdintasunez eraiki: elkarri tratu ona emanez, harreman justuagoak edukiz, eguneroko bizitzan Giza Eskubideak aplikatuz eta garatuz.

PUNTU GRISAK BERDEAK BILAKATU

- Eguneroko gertaera txikiak, eguneroko puntuak (ekintzak, hitzak, jarrerak, portaerak, begiradak, keinuak, isiltasunak, ohiturak, sinismenak, harremanak...) beti dira grisak (oka urdin eta oka arrosaren ezberdintasuna sortzen dutenak) ala berdeak (oka berdearen berdintasunaren sortzaileak).
- Ez daude kolorerik gabeko gertaera edo puntu neutroak. Beti gaude, etenik gabe, gure mundua eraikitzen, berreraikitzen, berdea ala grisa egiten, berdinzaleagoa eta justuagoa egiten ala ez.

6. UD-KO HELBURUAK

- **Elkarrekin bizi diren guztien bizitza hobe izateko elkarbizitza eraikitzea.**
- **Elkarrekiko zaintzaren ardura eta eginbeharrak guztion artean banatu.**
- **Berdintasunaren eta askatasunaren kontrako aurreiritziak, esamoldeak, trufak, isekak, bazterkeriak, indarkeriak eta abar identifikatu eta saihestu.**
- **Berdintasunaren eta askatasunaren aldeko jarrera, hitzak, ekintzak eta abar identifikatu eta garatu.**
- **Giza Eskubideak eguneroko bizitza eta harremanetan sustatzea.**
- **Lanpostu ordaindu duina lortzeko aukerak eta zailtasunak aztertu.**
- **Komunikabideen irakurketa eta erabilera kritikoa egin.**
- **Berdintasun eta errespetuzko elkarbizitza egoerak, tratu onak, identifikatu eta garatu.**
- **Elkarbizitzaren aldaketak, zailtasunak, desadostasunak, krisialdiak, banaketak eta abar berdintasunez eta errespetuz bideratzea.**

BIZIKIDETZA BEHATU ETA AZTERTU

**Jolasean, ariketetan, esperientzietan,
lanean, txangoetan, eta abar,**

**NORK EGITEN DU ZER? ZEIN EKARPEN
BAIKOTZAK? ZER HOBETU DAITEKE?**

- Berdintasuna. Errespetua.
- Parte-hartzea. Lankidetzak. Laguntza.
- Enpatia. Entzute aktiboa. Konpainia.
- Umorea. Pazientzia. Denbora.
- Hitzak. Proposamenak.
- Akordiorako proposamenak.
- Guztion artean hartutako erabakiak.
- Hartutako erabakiak eta arauak betetzea.
- Eta abar.

HIRUHILEKOAREN ANTOLAKETA

Unitate didaktikoaren materiala hiruhilekoan zehar erabili

PAUSOAK:

A) Asteroko saioetan ikasleekin:

- “Elkarbizitzaren oka berdintasunez” jolasa ezagutu, landu eta jolastu.
- Ikasleen koadernoak bete, jolasak barneratzeko. Zatika egiten joan daiteke.

B) Eskolan landu ondoren:

- Familien koadernoak etxera bidali etxekoekin landu, hausnartu eta partekatzeko. Zatika egiten joan daiteke.
- Ez da “etxeko-lana”, ez da eskolan “zuzenduko”. Erabileraren eta etxean lortutako giroaren jarraipena egingo da.

- Lan-talderako materialak.
 - Eguneroko egoerak, sentsazioak, bizipenak, sentipenak, harremanak... bizi arazi eta gogoratu.
 - Galdetu, aztertu, hausnartu, ulertu, eztabaidatu, adostu, iradoki, aldatu...
 - Ondorioak, alternatibak, aldaketak...
-

JOLAS BAKOITZAK 3 ATAL:

- **Hasierako tutoriala (azalpena)**
- **JOLASA**
- **Bukaerako laburpena (hausnarketa)**

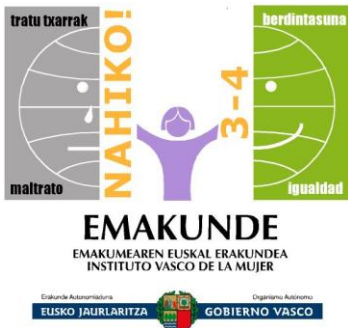

HASIERAKO TUTORIALA

ERABILERA:

- Jolasa ezagutzeko.
- Non dago tutoriala?
 - Lehenengo zikloko jolasetan (LH1 eta LH2) irakasleari alta ematerakoan azaltzen da.
 - LH3tik aurrera berriz, ikasle bezala alta ematerakoan azaltzen da.
- Lehen partidetan talde osoarekin erabil daiteke eta gero taldeka edo banaka.
- Tutoriala saltatzeko aukera dago botoi gorriari emanaz. Adibidez, jolastu den lehen partidetan jadanik tutoriala egin bada eta jolasa jadanik ondo ezagutzen denean, ez da beharrezkoa berriro egitea.

BUKAERA KO LABURPEN A

ERABILERA:

- Jokaldiaren emaitzak aztertze ko eta kontzeptuak finkatzeko.
- Non dago laburpena?
 - Jokalari bakoitzari azaltzen zaio partida amaitzerakoan.
- Lehen jokaldietan talde osoarekin erabil daiteke eta gero taldeka edo banaka.
- Laburpeneko galdera batzuk jolastutako partidaren arabera koak dira.

ONLINE JOLASEKIN JARDUERAK

1.- JOLASTU AURRETIK, JOLASA EZAGUTU:

- Kartak eta fitxak ezagutu, marrazkien eta hitzen esanahia argitu...
- Irizpide anitzak erabiliz fitxak antolatu eta sailkatu. Pertsonaien ezaugarri komunak edota ezberdinak identifikatu.
- Kartak kopiatu eta hormairudiak egin elkarren artean erlazionatuz, osatzen dituzten testu edo irudiak gehituz. Egungo albisteekin edota gertaerekin erlazionatu.
- Nork bere burua edota beste pertsonak errespetuz ezagutu eta deskribatzeko hitzen zerrenda osatu. Erabiltzen al ditugu hitz batzuk neskentzat eta beste batzuk mutilentzat? Zergatik?
- Hitz berrien hiztegi txikia egin. Hiztegia irudi, adibide, egoera edo esaldiekin lotu...
- Karta edota fitxa berriak sortu.

2.- JOLASTU ONDOREN, HAUSNARTU:

- Egindakoa aztertu, zalantzak argitu...
- Jolas amaierako online laburpena bete.
- Ezkerreko laukiko ariketak egin.
- Ikasleen koadernoko ariketak egin.

6.UD-KO JOLASA

“ELKARBIZITZAREN OKA BERDINTASUNEZ” JOLASA

63 LAUKIZ OSATUTAKO TAULA

Taulak aukera berbereko nesken nahiz mutilen bizitza ibilbidea irudikatzen du.

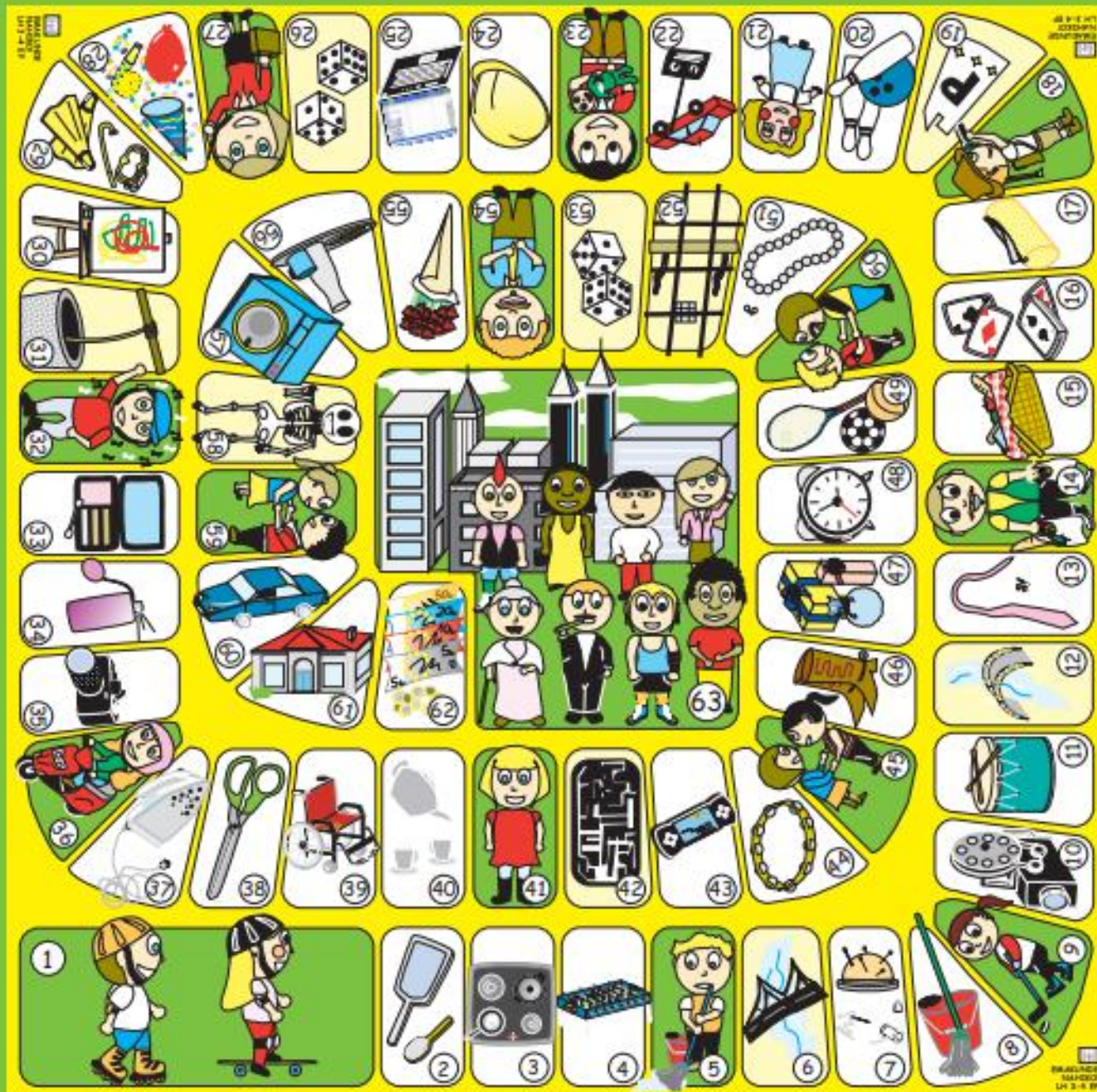
Bukaerako laukiak pertsona anitzak eta autonomoak, hiritar osoak irudikatzen ditu.

- Lauki berdeak: neskak eta mutilak, emakumezko eta gizonezko pertsonaiak daude.
- Lauki zuriak: pertsona autonomoagoak, osoagoak eta zorientsuagoak izateko ikasketak bideratzeko objektu esanguratsuak.
- Lauki horiak: oka jolasaren lauki bereziak.

* Online jolasaren tutorialean zehatz-mehatz azalduta.

**Berdintasunaren
"oka berdeak"
generoko
dikotomia
gainditzen du.
Aurreko unitate
didaktikoan
(2UD) aztertu
diren "oka
urdin"
maskulinoa eta
"oka arrosa"
femeninoaren
dikotomiaren
aniztasunaren
eta
berdintasunaren
alternatiba da.**

JOLAS ARAUAK 1

ELKARBIZITZA, TALDEKA JOLASTU

- **TALDEAN BATERA:** taldeko fitxa guztiek batera joan behar dute, tropelean, beraien artean tarterik utzi gabe.
- Txanda denean, dadoan klikatu eta emaitzaren arabera taldeko fitxak mugitu, tartean laukirik utzi gabe. Fitxak haien gainean klikatuz mugitu behar dira.
- **LAUKI BERDEAK:** berdetik berdera, pertsonatik pertsonara.
- **LAUKI ZURIAK:** objektu esanguratsuak.
- **LAUKI HORIAK:** Okaren lauki bereziak: zubiak, kartzela...

JOLAS ARAUAK 2

JOLASAREN DINAMIKA

- **TALDEKO AZKEN FITXA DA GARRANTZITSUENA.** Berak seinalatzen du aurrerapena eta gainditu behar den frogaren laukitxoa.
- **Fitxak mugitu ondoren, berriro birkokatu nahi badira, "DESEGIN" botoia klikatu.**
- **Txanda bukatzeko, "TXANDA AMAITU" botoia klikatu.**
- **Aurreratu ahal izateko frogak gainditu behar dira.**

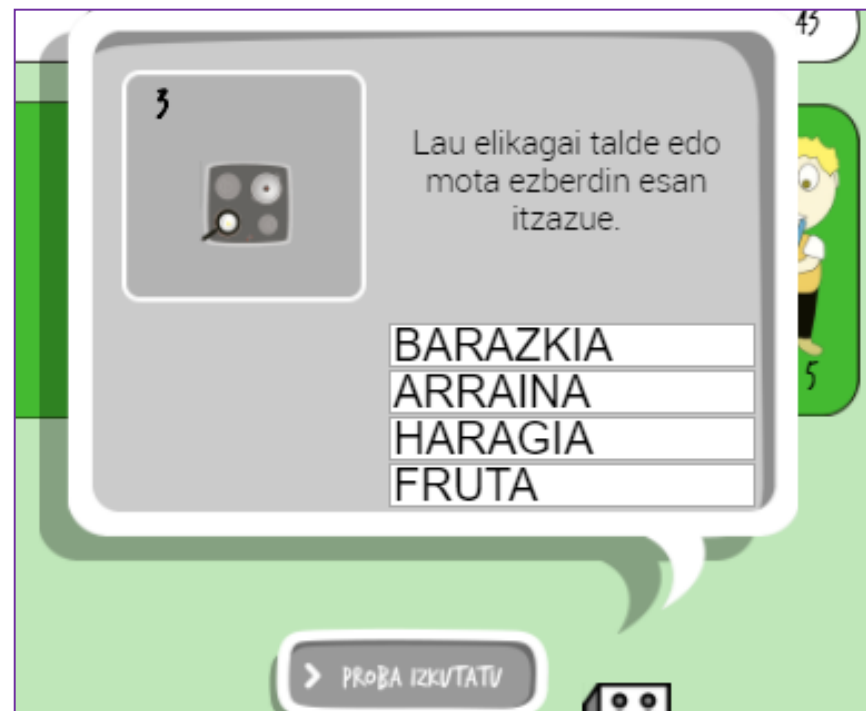

JOLAS ARAUAK 3

LAUKI ZURIAK:
6 froga mota ezberdin. Kasu bakoitzean, froga taldeko azken fitxa dagoen lauki zurikoa izango da.

6 FROGA MOTA

1. **ZAINKETA:** lau elementuko zerrenda egin. Irakasleak ontzat eman behar du.
2. **ANIZTASUNA:** "egia ala gezurra" galderak erantzun.
3. **BERDINTASUNA:** mimika. Irakasleak ontzat eman behar du.
4. **LANBIDEAK:** hitz debekatuak. Irakasleak ontzat eman behar du.
5. **KOMUNIKABIDEAK:** albiste bat "berdea" (berdintasunaren aldekoa) ala "grisa" den identifikatu.
6. **BIZIKIDETZA:** taldeka egiteko frogak (jolasak, kantonak...). Irakasleak ontzat eman behar du.

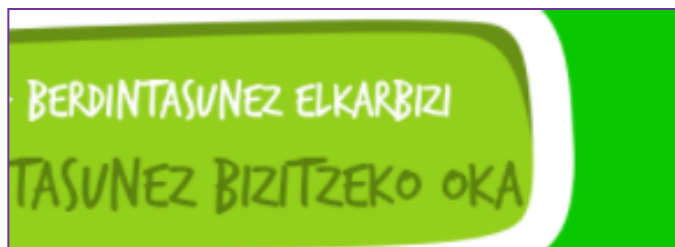
EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

Eusko Autonomikoa EUSKO JAURLARITZA
Organismo Autónomo GOBIERNO VASCO

JOLAS ARAUAK 4

LAUKI HORI BEREZIAK

Bakoitzak bere
araua du.

8.- Lauki bereziak.

Kontuz! Arretaz irakurri ondorengo laukietan gertatzen dena:

- 6. eta 12. laukiak, ZUBIA: 'Zubitik zubira eta berriro tira'.
- 26. eta 53. laukiak, DADOAK: 'Dadotik dadora eta jaurti berriro albora'.
- 19. laukia, OSTATUA: 'Txanda bat jokatu gabe' (20 segundo).
- 31. laukia, PUTZUA: 'Hiru txanda jokatu gabe' (60 segundo).
- 42. laukia, LABIRINTOA: '30. laukira itzuli'.
- 52. laukia, KARTZELA: 'Bi txanda jokatu gabe' (40 segundo).
- 58. laukia, HERIOTZA: 'Lehenengo laukira itzuli'.

PENTSAMENDUA, ESALDIA, JARRERA, PORTAERA	GRISA	BERDEA
Mutilak nesak baino hobetagoak gara.	☐	☐
Neska eta mutil bakiztak nahi duen bezala jantzi eta bitz daitke.	☐	☐
Neskek eta mutilak oso antzeko emaitzak kortsu ditzaizkete eskolan.	☐	☐
Azaroak eta lokarraz beretan koportzeak bidea indarra da.	☐	☐
Neska bakiztak nahi duena pentsatu eta esateko eskubidea du.	☐	☐
Ez dago mutila izateko modu bakarrik, ezta neska izatekoa ere.	☐	☐
Perfumeak zainatzeko lanak neskek hobeto egingo dituzte beti.	☐	☐
Neskek eta mutilak erantzukizun eta ardura berberak eduki ditzazkete.	☐	☐
Neska eta mutil bakiztara garrantzitsua da eta errespetu sor zaio.	☐	☐
Mutil bakiztak nahi dituen zaletasunak izateko eskubidea du.	☐	☐
Neskek mutilak baino askoz azkarragoak eta lagileagoak gara.	☐	☐
Autonomia, errespetua eta laguntza ematen duen laguntaria nahi dute.	☐	☐
Gazte batzuk mutil batek neska batek baino hobeto egingo ditiu beti.	☐	☐

PDF
betegarriak

FAMILIEN KOADERNOAREN ERABILERA

PAUSOAK:

1. Familiei koadernoaren helburuak eta erabilera azaldu (ikus beheko laukia).
2. Eskolan landu ondoren, familiei koadernoak bidali: USBan, e-mailez, eskolako web-ean ala plataforman zintzilikatu, inprimatuta banatu...
3. Koadernoaren ariketak familiekin hitz egin, partekatu eta hausnartzeko erabili.

TOPAGUNEA DA, AUKERA BAT, EZ "EGINBEHARRA"

- Eskolako lanetaz hitz egiteko eta hausnartzeko aukera.
- Elkar ezagutzeko eta harremanak sendotzeko aukera.
- Esperientziak, sentimenduak, balioak, erabakiak... **BIZITZA** partekatzeko aukera.

- Ez dira erantzun bakarra eta egiteko modu bakarra duten ariketak.
- Ez da beharrezkoa dena idaztea, dena erantzutea eskolara bidaltzeko.
- Helburua, familian erabiltzea da, eskolaren laguntza eta jarraipenarekin.

ONLINE MATERIALIA ERABILTZEKO INFORMAZIO GEHIAGO

“ONLINE JARRAIBIDEAK” pdf-a

- Irakasleak materiala eta jolasak ezagutzeko pausoak.
- Ikasleek materiala eta jolasak ezagutzeko pausoak.
- Jolasak erabiltzeko pausoak.
- Hausnarketa: jolasaren laburpena eta koadernoak nola erabili.
- Online jolasteko ohar teknikoak.
- Irakaslea eta ikasleak online jolasetan alta emateko pausoak.
- Nabigatzailean leiho independenteak nola sortu.

NAHIKO! EMAKUNDE

NON DAGO MATERIALA?
<http://www.emakunde.euskadi.eus/nahikoeu/-/info>

- **Sarrera librea**
Nahiko! programako materiala eta jolas guztiak Emakuneko pasahitzik gabe erabiltzeko.
- **Zikloa antolatuta dago informazioa**
LHko lehenengo zikloa, bigarren zikloa eta hirugarren zikloa

Beharrezkoa den konexio bitartekoa

Informazio gehiago
Lehenengo zikloa
Bigarren zikloa
Hirugarren zikloa

Ziklo bakoitzean 6 Unitate Didaktiko
Unitate Didaktiko baten adibidea.

1 UD: Gorputza. Berdintasunez Haz. HELBURUA: Sexua gorabehera, neska-mutuek ezaugarri fisiko na eta esperimendatzeko, antzeko trebetasunak eta gaitasunak ikasi eta errespetagarriak, osasunari, ballotsuak eta beharrezkoak no bitzarako.

- Irakaslearen gida (PDF)
- Ikaslearen koaderno (PDF)
- Familiaren koaderno (PDF)
- Albestia (ZIP, 4.1 MB)

Ipulma:

- Luze eta Txiki (PDF)
- Luze eta Txiki (AVI, 30 MB)
- Luze eta Txiki (WMV, 22 MB)

Jolasa: Gorputzaren altzorra. Konektatzea baliatuta

ONLINE BERTSIDA
Deskargatzeko bertsidak: Karta-sorta 1 (PDF) | Karta-sorta 2 (PDF) | Karta-sorta 3 (PDF) | Karta-sorta 4 (PDF)

NAHIKO! PROGRAMA JARRAIBIDEAK

NAHIKO! Berdintasunez Hazteko ezaugarri fisiko eta esperimendatzeko, antzeko trebetasunak eta gaitasunak ikasi eta errespetagarriak, osasunari, ballotsuak eta beharrezkoak no bitzarako.

E. ERANSKINA: INTERNETEN BIDEZ ONLINE JOLASTEKO JOLASAK
E2. IRAKASLEA ETA IKASLEAK ALTA EMATEKO PAUSUAK

16. JOLASTEKO ERA AUKERATU
Ikaslearen adina eta kopurua, ordenagailu kopurua edo jolasarekin aritzen diren zenbatgarren aldia den kontuan harturik, **jolasteko era moldatu daiteke** (ikus 6. atala, 5. orrialdean):

- a) **Arbela digitala edo proiektorearekin**. Ahal bada, 2 ordenagailurekin. Bakarria badago, **garrantzitsuak: leiho independenteak zabaltu behar dira (ikus E3 eranskina).**
- b) **Taldeka ordenagailu bakoitzean**. Binaka, adibidez.
- c) **Banaka ordenagailu bakoitzean**.
- d) **Jolas talde eta partida ugari**. Halakoetan, lehenengo talde bat osatu eta jolasten hasi. Ondoren, 2. taldea sortu eta jolasten hasi. Segi horrela, behar adina talde sortuz.

OHARRA: Jolasak, **gehienez 12/14 jokalaririk** jolasteko prestatuta daude. Hau da, pantailan aurpegitxo baten bidez 12/14 jokalaririk jaso eta bere txanda noiz den adierazteko.

17. IRAKASLE ETA IKASLEAK ALTA EMATEKO PAUSUAK
1- Hizkuntza jokalaririk bakoitzak aukera dezake, eta jokaldi berean batzuz hizkuntza batean eta besteak beste batean aritzeko aukera ematen du.

2- Jolas bakoitzean orden honetan eman behar dira altan irakaslea eta ikasleak. Kontuan izan ezin direla espazioak erabili, soilik hizkiak eta zenbakiak onartzen ditu.

3- Irakaslearen alta datu hauek betez egiten da:

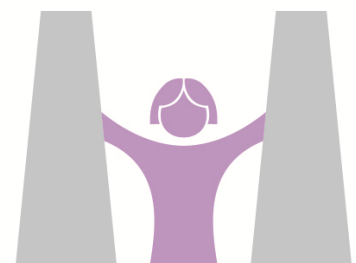
Sar ezazu zure izena edo ezizena eta sakatu "Sartu" jokoan sartzeko

IRAKASLEA
(Sartu Irakaslearen izena)

1 Jokoi-taldea

Irakaslearen izena eta jokoi-taldea sartu. Zure jokoi-taldea une horretan jokatuko duen irakasleko talde bakarra badien badea 1 zenbakia utzi dezakezu. GARRANTZITSUA: Irakaslearen izena eta jokoi-taldea jokalaririk guztiak eman behar dira irakaslearen berrera jokatuko diren.

Kontuan izan guztiak berdin-berdin idatzi beharko duzuela irakaslearen izena.

EMAKUNDE
EMAKUMEAREN EUSKAL ERAKUNDEA
INSTITUTO VASCO DE LA MUJER

Erakunde autonomiaduna

Organismo Autónomo del

EUSKO JAURLARITZA

GOBIERNO VASCO